

ABD – TÜRKİYE İLİŞKİLERİNİN DÖNÜŞÜMÜ

John McCain*

Türkiye ve bölgesi için önemli değişikliklerin yaşandığı bir süreçteyiz. Kimilerine göre, Türkiye laiklikten ödün vererek İslam'a sarılıyor, Batı'ya sırtını dönerek Doğu'ya yaklaşıyor ve ABD-Türkiye ilişkilerinde işbirliğinin yerini rekabet alıyor.

Gerçek şu ki Türkiye değişiyor ve buna bağlı olarak ittifakımızın doğası da değişiyor. Ayrıca bu değişimin bizi daha iyi bir noktaya götüreceğine inanmak için pek çok sebebimiz var. Zira, şu an ittifakımızı, daha geniş kapsamlı, derin, kalıcı ve yararlı hale getirecek şekilde temelden dönüştürme fırsatına sahibiz.

Bu kolay olmayacak, çünkü elbette bir takım fikir uyuşmazlıklarımız var. Fakat eğer birkaç temel ilkenin rehberliğinde hareket etmeyi sürdürürsek bunu başarabiliriz. Bu ilkelerden biri de ABD ve Türkiye'nin birbirine karşı dürüst olması ve daha fazla güven ortamı yaratması.

Burada ilk adımı ABD olarak bizim atmamız gerek. Şunu anlamalıyız: ittifakımız Amerikalıların emirler verdiği, Türklerin bunlara uyduğu bir yapıda değil. Ayrıca artık daha farklı bir Türkiye ile karşı karşıya olduğumuzu da idrak etmeliyiz.

Geçtiğimiz on yıl içinde Türkiye'de demokrasi daha kapsayıcı bir yapı kazandı; hem İslami miras ile laik miras, hem de seçilmiş sivil liderler ile ordunun siyasette üstlendiği tarihi rol arasında yeni bir denge sağlandı. Öte yandan ekonomisi kuvvetli bir şekilde büyüdü. Bunun neticesinde Türkiye küresel karar alıcılar arasına girdi.

Yine de bugün Türkiye'de diğer bütün ülkelerde olduğundan daha fazla sayıda gazetecinin hapiste olduğu bildiriliyor. Ordu mensuplarının yargılanma süreci, bu tarz gelişmelerin çoğunun siyasi bir amaç içerdiği şüphesini doğuruyor. Son olarak, son dönemlerde Türkiye ve İsrail ilişkilerinin kötüye gitmesi, özellikle ABD için sıkıntı yaratıyor.

Fakat ABD, Türkiye'nin gücünün artmasından korkmuyor. Aksine Türkiye'nin başarısı bizim de fazlasıyla çıkarımıza. Bunu gerçekleştirmenin bir yolu, terörizme karşı sürdürdüğümüz ortak mücadelemizi güçlendirmemiz olacaktır. Bu nedenle Senatör Joe Liberman ve ben, Kongre'ye PKK'nın uluslararası finansman ve propaganda çalışmalarına karşı daha fazla işbirliği tavsiye eden, ve Türkiye'nin üst düzey PKK liderlerini bertaraf etmeyi amaçlayan faaliyetlerine destek veren bir yasa tasarısı sunduk. Bu gibi adımlar, Türkiye'nin Kürt vatandaşlarının meşru taleplerini karşılamak isteyen Türk liderlerin elini güçlendirebilir.

Birbirimize yatırımda bulunmanın bir diğer yolu ise daha fazla ticaret. Bir Serbest Ticaret Anlaşması'nın oluşturulması veya Orta Doğu ve Kuzey Afrika'yı kapsayan yeni bir açık ticaret alanının yaratılması için Türkiye ile çalışmalar yürütülmesi seçenekleri değerlendirilebilir.

Aynı şekilde savunma ticareti ve işbirliğimizi artırma şansına da sahibiz. Türkiye, NATO ülkeleri içinde savunma harcamalarını arttıran sayılı devletler arasında ve bu da askeri yeteneklerimizi birbirine yaklaştırmak için bir fırsat.

Büyüyen demokratik bir Türkiye'nin çıkarları ve değerleri, giderek bizimkilerle örtüşüyor. Bu, füze savunma sistemi konusundaki işbirliğimiz, Afganistan'daki katkılarımız ve geniş Ortadoğu bölgesinde yaşanan kökten değişimlere karşı geliştirdiğimiz eşgüdümlü çabalarımızdan da anlaşılabilir. Açıkçası geçici farklılıklara rağmen, ülkelerimiz bölgenin geleceğine dair ortak bir vizyonu paylaşıyor; demokrasi, bireysel haklar, fırsat eşitliği ve hukukun üstünlüğü vizyonu.

Bu ortak vizyonumuzu, eyleme dökme yeteneğimiz en çok Suriye’de sınanıyor. Çatışma Türkiye için gittikçe büyüyen stratejik bir tehdide dönüşüyor ve bu durum sürdükçe Türkiye sınırında daha fazla kaosla karşı karşıya kalacak. ABD, en çok ihtiyacı olduğu bu zamanlar Türkiye’ye destek olmalı ve Suriye’deki çatışmaları sona erdirmek için daha fazla çaba sarf etmeli. Böylelikle ABD, Türkiye ile yeni bir tür ilişki kurulmasına katkı verebilir. Ayrıca Türk halkına ve hükümetine onlar için risk almaya ve başarılarını desteklemeye istekli olduğunu gösterebilir.

Eğer geniş Ortadoğu bölgesi savaş yerine barışla tanımlanmaya başlanacaksa, gelecekteki tarihçiler bunun, dünyanın önde gelen iki demokratik gücü olan Türkiye ve ABD’nin uzun soluklu ittifaklarını 21. yüzyılın gerçeklerine göre yeniden yapılandırmaları neticesinde gerçekleştiğini yazacaklar.

*** John McCain ABD Arizona Eyaleti Senatorüdür. Bu makalenin orjinal metni, derginin Sonbahar 2012 sayısında yayınlanmıştır. Daha fazla bilgi için lütfen www.turkishpolicy.com sitesini ziyaret ediniz.**

Tercüme: Nazlı Konya